

**Drøye 7200 år gml. skog ble i 1969 gravd frem av en bulldoser ca. 4-5 m under terrengoverflaten i vegskjæringen ca. 200 m sør for Helen bru i forbindelse med bygging av veganlegget rv. 120 Backervillaen – Hellen.**

Historikk:

Undertegnede var vegvesenets anleggsleder under utbedring av rv. 120 (bygging ny trase ca. 1200 m) mellom Kråkvål (Backervillaen) - Helen bru i Gjerdrum i 1969.

Maskinentreprenør Brødrene Mo utførte planering av vegtraseen midtsommers 1969 med datidens største bulldoser i Norge (merke CAT D8). Maskinfører Alf Mo i entreprenørfirma Brødrene Mo fra Særumsand kom en dag løpende inn til meg i kontorbrakkka og fortalte at han hadde begynt å kutte tynne trær som krysset vegtraseen (traubunn) og ba meg komme ut for å se nærmere på dette. Stedet var ca. midt i jordskjæringen i stigende terreng ca. 200 m syd for Helen bru. Der fikk jeg se en tynn stripe med sydover-hellende skog (muligens noe slakere enn 45 grader) omsluttet av blåleire. Mørkere blåleire på undersiden av skogsstripen og noe lysere blåleire over.

Skogen var under 0,5 cm i diameter i østre vegkant av traubunn minimum ca. 3 m under opprinnelig terreng mens diameteren økte til ca. 4 - 6 cm i vestre kant av traubunn minimum ca. 5 m under opprinnelig terreng. Bulldoseren hadde kuttet ca. 7 – 8 cm av trestammene for hver passering med masser dyttet til vegfyllingen nærmere brua. Noe av disse bitene ble plukket opp i en plastikkpose før de så ble lagret i 2 stk. to-liters norgesglass. Disse glassene dukket frem igjen ved flytting til ny leilighet i 2014. Bare ett av glassene overlevde og ble gitt videre til Gjerdrum historielag v/ Ola Kroken i håp om dette trevirke kunne bli aldersbestemt.

Undertegnede så for seg at skogen måtte ha blitt begravd av rasmasser nordfra en gang mye nærmere vår istid - lenge før dagens Gjermåa hadde rukket å grave seg ned til fast fjell i fossen under dagens Helen bru. Muligens er dette toppen av eldgammel lauvskog som er lagt over ende av blåleiremasser i bevegelse. Skogen lå under et 2,5 – 3,0 m tykt lag av oksidert leire (tørrskorpeleire) som dannes over lang tid etter landhevingen fra slutten av istiden. Stedet kan muligens utpekes med ca. 20 – 30 meter nøyaktighet av undertegnede.

Resultat av aldersundersøkelsene mottatt fra NTNU:

I år (2023) lykkes det å få trevirket overlevert og undersøkt ved NTNU i Trondhjem for aldersdatering. Rapporten derfra viser 7 kalibrerte C14-tester som viser dateringsresultater sprikende mellom 5175 – 5291 f.Kr. altså ca. 7200 – 7300 år gammelt skog mest sannsynlig alm.

Per Bjortjønli

(Pensjonert ingeniør og tidl. anleggsleder i det gamle Statens Vegvesen, Akershus.)

**National Laboratory for Age Determination**

**14C Result Report**

<b>Ola Kroken</b> Gjerdrum historielag Skogvegen 28 2022 Gjerdrum	ola.kroken@icloud.com	Measurement references: Seiler et al., Radiocarbon 61(6), 2019	Calibration references: OxCal v4.4.2 Bronk Ramsey (2020); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)
--	-----------------------	---	---

Sample Name	Fraction	14C content (pMC)	14C Age (rounded)	d13C (from AMS system)	Calibrated Age Ranges	Wood species	% C	mgC	Fraction Yield(%)	14C Age (not rounded)
TRa-20273 Hellen/Kråkvål – treverk 1969	Dicotyledon wood. Probably: Ulmus sp, alkali residue	46.07 ± 0.09	6225 ± 15	-24.0 ± 0.7 ‰	68.3% probability_x000D_ 5291BC (16.6%) 5267BC_x000D_ 5219BC (12.5%) 5207BC_x000D_ 5165BC (30.7%) 5121BC_x000D_ 5095BC ( 8.6%) 5079BC_x000D_ 95.4% probability_x000D_ 5298BC (22.8%) 5257BC_x000D_ 5222BC (14.8%) 5203BC_x000D_ 5175BC (57.8%) 5067BC	Dicotyledon wood, probably Ulmus sp.	53.4	1.87	41	6225 +17/-17 BP

**TRa-20273**

**Hellen/Kråkvål – treverk 1969**

Statens vegvesen bygde om rv. 120 i 1969 på strekningen Bakkervillaen – Hellen bru i Gjerdrum kommune. Per Bjørtjønnli var anleggsleder. Ved dosing av leirmasser ned til traubunn kom treverket i prøven fram. Per la treverket i et Norgesglass og der har det vært i 53 år. Norgesglasset ble overlevert Gjerdrum historielag.

Sampling location: Ca. 250 m sør for Hellen bru, under traubunn for det som i dag er fv. 120

Fraction	14C content (pMC)	14C Age BP (rounded)	d13C (from AMS system)	Calibrated Age Ranges	14C Age (not rounded)
Dicotyledon wood. Probably: Ulmus sp, alkali residue	46.07 ± 0.09	6225 ± 15	-24.0 ± 0.7 ‰	68.3% probability_x000D_ 5291BC (16.6%) 5267BC_x000D_ 5219BC (12.5%) 5207BC_x000D_ 5165BC (30.7%) 5121BC_x000D_ 5095BC ( 8.6%) 5079BC_x000D_ 95.4% probability_x000D_ 5298BC (22.8%) 5257BC_x000D_ 5222BC (14.8%) 5203BC_x000D_ 5175BC (57.8%) 5067BC	6225 +17/-17 BP

